

Smyslem této práce je objasnit vývoj evidence nemovitostí v Čechách a na Moravě od samých počátků spadajících do období 11. století až po poslední vývojové stadium předcházející současné úpravě. Díky této práci by mělo být snazší pochopit současnou úpravu katastru nemovitostí v celé své komplexnosti. Tedy včetně principů a nástrojů, ze kterých vychází. Celý historický vývoj je ovšem neméně zajímavou oblastí, kdy se do vývoje evidence nemovitostí promítají vždy právě probíhající velké historické události. Některé události zasahují do daného tématu více a některé méně, nelze ovšem tuto problematiku táhnoucí se prakticky celým obdobím české státnosti zkoumat bez znalosti historických okolností příznačných pro jednotlivá vývojová období.

Tato práce je rozdělena do dvou základních kapitol. První kapitola se zabývá veřejnými knihami, což jsou instrumenty, do kterých byly zapisovány vlastnické vztahy k nemovitostem za účelem zajištění a posílení práv vlastníka proti cizím zásahům do jeho vlastnictví. Tento instrument byl po většinu doby své existence téměř čistě soukromoprávním nástrojem, ale nakonec v době komunistického režimu byl spojen s pozemkovým katastrem. Tato kapitola je rozdělena do pěti podkapitol, z nichž každá pojednává o jednom z nejdůležitějších druhů veřejných knih.

Druhá kapitola zabývající se pozemkovými katastry je rozsáhlejší a je rozdělena do jedenácti podkapitol, z nichž každá se věnuje jednomu významnému úseku historie pozemkových katastrů od jeho vzniku až po příchod nového katastru. Pozemkové katastry byly původně na rozdíl od veřejných knih založeny z důvodu vybírání daně z půdy panovníkem, který potřeboval mít podrobnou evidenci vlastníků půdy, aby věděl, jak vysokou daňovou povinnost mají jednotliví poplatníci. Jednalo se tedy o instrument veřejnoprávní povahy.

Výsledkem této práce je komplexní přehled všech vývojových stádií pozemkových katastrů a nejvýznamnějších druhů veřejných knih. Z práce je možno získat základní přehled o vybraném vývojovém stadiu pozemkových katastrů (nebo o vybraném druhu veřejných knih) nebo porovnáním jednotlivých kapitol zjistit návaznost nebo naopak odklony od kontinuálního vývoje v jednotlivých obdobích.